

9.oktober 2020

Za: Tomaž Gantar, minister za zdravje

Zadeva: Zmanjšanje zdravstvenih ukrepov EU je napačen odgovor na krizo COVID-19.

Spoštovani gospod Tomaž Gantar,

pišemo Vam, da izrazimo globoko zaskrbljenost zaradi skrb vzbujajočega skupnega stališča nacionalnih voditeljev EU v Svetu EU, ki je razvidno iz kompromisnega predloga nemškega predsedstva EU septembra 2020. Predlog vsebuje ključne elemente programa **EU4Health**. **Pozivamo Vas, da uporabite svoj vpliv in predlog razveljavite.** Menimo, da je neprimeren in bi oslabil ukrepe EU na področju zdravja, kar bi vplivalo na življenje in blaginjo milijonov Evropejcev.

V imenu Slovenske zveze za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo in kot polnopravni član Evropske zveze za javno zdravje (European Public Health Alliance – EPHA) izražamo pomisleke nevladnih organizacij za javno zdravje, organizacij za bolnike in bolezni, organizacij, ki delajo z ranljivimi skupinami, tudi glede zdravstvenih delavcev, zdravstvenih strokovnjakov in njihovih tisočih članov iz celotne EU.

S svojimi izkušnjami s terena imamo vidno vlogo pri zagotavljanju ustreznosti politik in pri negovanju družbenega zaupanja. Na posameznih lokalnih ravneh so člani naše mreže pomagali zagotoviti, da se osnovne storitve ohranijo. V ospredju bitke proti COVID-19 potrebujemo močnejše ukrepe EU na področju zdravja, da se zagotovi spodbujanje preprečevanja bolezni, promocije zdravja in udeležanje ukrepov javnega zdravja.

Vendar se za sedanje stanje pogajanj o novemu programu EU4Health zdi, da so nacionalne vlade predlagale preveliko odstopanje od osnovnega predloga Evropske komisije, kar bi lahko škodovalo zdravju prebivalstva.

Še posebej smo zaskrbljeni zaradi naslednjih sedmih točk, ki jih je vzpostavil Svet EU in ki znatno zmanjšujejo napredne elemente EUHealth programa. Tukaj jih povzemamo:

1. **Zmanjšana prizadevanja EU na področju zdravja**, ki jih v veliki meri omejujejo le na pandemije. Programe so skrčili z razlago, da so samo dopolnilo ukrepom držav članic.
2. **Ponovno uvajanje pristopa, ki je osredotočeno na zdravljenje in zanemarja preventivo in promocijo zdravja** ter vlogo EU. Pri nenalezljivih boleznih je manj poudarka na skupnih dejavnikih tveganja.
3. **Zmanjšanje ukrepov EU na področju nalezljivih boleznih**: poudarjen je samo pomen dosega ciljev trajnostnega razvoja za zdravje ZN v okviru nenalezljivih boleznih ter izboljšanje nadzora, diagnoze in zdravljenja NKB. To zanemarja nalezljive bolezni in pomembno vlogo EU pri usklajevanju ukrepov proti čezmejnimi zdravstvenim nevarnostim in pri krepitvi odpornosti nacionalnih zdravstvenih sistemov.
4. **Izbris sklica na morebitno razširitev sedanjih evropskih referenčnih omrežij (ERN)** za področja, ki se ne nanašajo na redke bolezni, nalezljive bolezni in nenalezljive bolezni.
5. **Izbris okrepitve ECDC, EMA in drugih agencij**. To je eden od posebnih ciljev programa EU4Health in je ključnega pomena za spopadanje s čezmejnimi zdravstvenimi nevarnostmi in za izboljšanje zmogljivosti evropskega javnega zdravja.
6. Zaskrbljujoča je **zmanjšana osredotočenost na neenakosti na področju zdravja**. Obstaja tveganje, da bodo pozabljeni tisti v največji nevarnosti za slabo zdravje in bodo dvomili v zavezanost k temeljnim vrednotam EU.
7. **V usmerjevalni skupini EU4Health ni prisotnih nevladnih organizacij javnega interesa**, ki bi izrazile izkušnje in potrebe prebivalstva, ki ga predstavljajo, vključno s pacienti, zdravstvenimi delavci, negovalci, javnimi zdravstvenimi delavci in običajnimi ljudmi. **Poleg tega vključuje nadaljnje omejitve pri zagotavljanju finančne podpore nevladnim organizacijam** in določa dodatne pogoje za nepovratna sredstva, s čimer posega v njihovo sposobnost učinkovitega izvajanja programov in zagotavljanja bistvenih storitev za podporo ranljivih skupin.

Prosimo Vas za podporo, ki bo odražala potrebe tistih, ki potrebujejo več zdravstvenih ukrepov EU ter da nacionalne vlade sodelujejo, si medsebojno izkazujejo več solidarnosti za zaščito in izboljšanje zdravja vsakega posameznika.

Računamo na Vas, da boste zagotovili primeren predlog programa EU4Health, ki bo v ospredju pogajanj v prihajajočih političnih razpravah.

Javnozdravstvena skupnost, od lokalne do evropske ravni, računa na vašo podporo v tem kritično pomembnem procesu!

S spoštovanjem,

Mihaela Lovše

Predsednica Slovenske zveze za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo

Mihaela Lovše

